

Kdo zastřelil polské důstojníky v Katyni?

☆ topwar.ru/130811-kto-rasstrelyal-v-katyni-polskih-oficerov.html

Ilija Polonsky

30. listopadu 2017

Vyšetřování všech okolností masakru polských vojáků, který vešel do dějiny jako „Katyňský masakr“, dodnes vyvolává bouřlivé diskuse jak v Rusku, tak v Polsku. Podle „oficiální“ moderní verze byla vražda polských důstojníků dílem NKVD SSSR. Nicméně zpět v letech 1943-1944. zvláštní komise v čele s vrchním chirurgem Rudé armády N. Burdenkem dospěla k závěru, že nacisté zabili polské vojáky. Navzdory tomu, že současné ruské vedení souhlasilo s verzí „sovětské stopy“, v případě masakru polských důstojníků je skutečně mnoho rozporů a nejasností. Abychom pochopili, kdo mohl zastřelit polské vojáky, je nutné se blíže podívat na samotný proces vyšetřování katyňského masakru.

V březnu 1942 informovali obyvatelé obce Kozy Gory ve Smolenské oblasti okupační úřady o hromadném hrobě polských vojáků. Poláci, kteří pracovali ve stavební četě, odkryli několik hrobů a oznámili to německému velení, ale to zpočátku reagovalo na zprávys naprostou lhostejností. Situace se změnila v roce 1943, kdy již na frontě nastal zlom a Německo mělo zájem na posílení protisovětské propagandy. 18. února 1943 zahájila německá polní policie vykopávky v katyňském lese. Byla vytvořena zvláštní komise v čele s Gerhardtem Butzem, profesorem na univerzitě v Breslau, „světitelem“ soudních lékařských expertiz, který během válečných let sloužil jako kapitán v hodnosti kapitána jako vedoucí forenzní laboratoře Army Group. Centrum. Již 13. dubna 1943 hlásil německý rozhlas o nalezeném pohřebišti 10 000 polských důstojníků. Němečtí vyšetřovatelé ve skutečnosti „spočítali“ počet Poláků, kteří zemřeli v Katyňském lese, velmi jednoduše – vzali celkový počet důstojníků polské armády před začátkem války, od kterého odečetli „živé“ – Andersovo armáda. Všichni ostatní polští důstojníci podle německé strany byli zastřeleni NKVD v katyňském lese. Antisemitismus, který je nacistům vlastní, samozřejmě nebyl bez toho - německá média okamžitě informovala o tom, že se Židé účastnili poprav.

16. dubna 1943 Sovětský svaz oficiálně vyvrátil „pomlouvačné útoky“ nacistického Německa. 17. dubna se polská exilová vláda obrátila na sovětskou vládu s žádostí o vysvětlení. Zajímavé je, že tehdy se polské vedení nesnažilo ze všeho obvinít Sovětský svaz, ale zaměřilo se na zločiny nacistického Německa na polském lidu. SSSR však přerušil vztahy s polskou exilovou vládou.

Josephu Goebbelsovi, „propagátorovi číslo jedna“ Třetí říše, se podařilo dosáhnout ještě většího efektu, než si původně představoval. Katyňský masakr byl německou propagandou vydáván za klasický projev „zvěrstev bolševiků“. Je zřejmé, že nacisté, obviňující sovětskou stranu ze zabíjení polských válečných zajatců, se snažili zdiskreditovat Sovětský svaz v očích západních zemí. Krutá poprava polských válečných zajatců, kterou údajně provedli sovětští čekisté,

měla podle názoru nacistů odcizit Spojené státy, Velkou Británii a polskou exilovou vládu od spolupráce s Moskvou. Goebbels uspěl v tom druhém - v Polsku verzi o popravě polských důstojníků sovětskou NKVD přijali mnozí. Faktem je, že v roce 1940 přestala korespondence s polskými válečnými zajatci, kteří byli na území Sovětského svazu. O osudu polských důstojníků nebylo nic bližšího známo. Zástupci Spojených států a Velké Británie se přitom snažili polské téma „umlčet“, protože nechtěli dráždit Stalina v tak zásadním období, kdy sovětská vojska dokázala na frontě zvrátit vývoj.

Aby nacisté zajistili větší propagandistický efekt, zapojili do vyšetřování dokonce Polský červený kříž (PKK), jehož představitelé byli spojeni s protifašistickým odbojem. Na polské straně vedl komisi Marian Wodzinski, lékař z Krakovské univerzity, autoritativní osoba, která se podílela na činnosti polského protifašistického odboje. Nacisté zašli dokonce tak daleko, že umožnili zástupcům PKK na místo údajné popravy, kde probíhaly výkopy hrobů. Závěry komise byly zklamáním – PKK potvrdila německou verzi, že polští důstojníci byli zastřeleni v dubnu až květnu 1940, tedy ještě před začátkem války mezi Německem a Sovětským svazem.

Ve dnech 28. – 30. dubna 1943 přijela do Katyně mezinárodní komise. Bylo to samozřejmě velmi hlasité jméno – ve skutečnosti byla komise tvořena ze zástupců států okupovaných nacistickým Německem nebo udržujících s ním spojenecké vztahy. Podle očekávání se komise postavila na stranu Berlína a také potvrdila, že polští důstojníci byli zabití na jaře 1940 sovětskými čekisty. Další vyšetřovací akce německé strany však byly ukončeny – v září 1943 osvobodila Smolensk Rudá armáda. Téměř okamžitě po osvobození

Smolenska se sovětské vedení rozhodlo, že je nutné provést vlastní vyšetřování, aby bylo možné odhalit Hitlerovy pomluvy o účasti Sovětského svazu na masakrech polských důstojníků.

5. října 1943 byla vytvořena zvláštní komise NKVD a NKGB pod vedením lidového komisaře státní bezpečnosti Vsevoloda Merkulova a zástupce lidového komisaře pro vnitřní záležitosti Sergeje Kruglova. Sovětská komise na rozdíl od německé přistoupila k věci podrobněji, včetně organizace výslechů svědků. Dotazováno bylo 95 lidí. Díky tomu se objevily zajímavé detaily. Ještě před začátkem války se západně od Smolenska nacházely tři tábory pro polské válečné zajatce. Byli v nich důstojníci a generálové polské armády, četníci, policisté a úředníci zajatí na území Polska. Většina válečných zajatců byla používána pro silniční práce různé závažnosti. Když válka začala, sovětské úřady nestihly evakuovat polské válečné zajatce z táborů.

V srpnu až září 1941 se německé velení rozhodlo zastřelit všechny polské válečné zajatce držené ve smolenských táborech. Přímou popravu polských důstojníků provedlo velitelství 537. stavebního praporu pod vedením poručíka Arnese, poručíka Reksta a poručíka Hotta. Velitelství tohoto praporu se nacházelo v obci Kozí Gory. Na jaře 1943, kdy se již připravovala provokace proti Sovětskému svazu, vozili nacisté sovětské válečné zajatce do vykopávek hrobů a po vykopávkách z hrobů zabavili všechny dokumenty datované později než na jaře 1940. Takže datum údajné popravy polských válečných zajatců bylo „upraveno“. Sovětští váleční zajatci, kteří prováděli vykopávky, byli zastřeleni Němci a místní obyvatelé byli nuceni vydat svědectví příznivá pro Němce.

12. ledna 1944 byla vytvořena zvláštní komise, která měla stanovit a prošetřit okolnosti popravy polských válečných důstojníků nacistickými okupanty v katyňském lese (nedaleko Smolenska). V čele této komise stál vrchní chirurg Rudé armády generálporučík lékařské služby Nikolaj Nilovič Burdenko a byla v ní zařazena řada významných sovětských vědců. Zajímavostí je, že do komise byli

zařazení spisovatel Alexej Tolstoj a metropolita Nikolaj (Jaruševič) z Kyjeva a Haliče. Přestože veřejné mínění na Západě bylo v této době již značně zaujaté, přesto byla epizoda s popravou polských důstojníků v Katyni zahrnuta do obžaloby Norimberského tribunálu. To znamená, že ve skutečnosti byla uznána odpovědnost nacistického Německa za spáchání tohoto zločinu.

Katyňský masakr byl však na dlouhá desetiletí zapomenut, když koncem 80. let 20. století začalo systematické „rozbíjení“ sovětského státu, historii katyňského masakru znovu „osvěžili“ lidskoprávní aktivisté a novináři a poté polské vedení. V roce 1990 Michail Gorbačov skutečně uznal odpovědnost Sovětského svazu za masakr v Katyni. Od té doby a téměř třicet let se stala dominantní verze, že polští důstojníci byli zastřeleni zaměstnanci NKVD SSSR. Ani „vlastenecký obrat“ ruského státu v roce 2000 situaci nezměnil. Rusko pokračuje v „pokání“ za zločin spáchaný nacisty, zatímco Polsko předkládá stále přísnější požadavky na uznání katyňského masakru jako genocidy.

Mezitím mnoho domácích historiků a odborníků vyjadřuje svůj názor na katyňskou tragédii. Takže Elena Prudniková a Ivan Chigirin v knize „Katyn. Lež, která se stala historií“, upozorní na velmi zajímavé nuance. Například všechny mrtvoly nalezené v pohřbech v Katyni byly oblečeny do uniformy polské armády s insigniemi. Ale až do roku 1941 se v sovětských zajateckých táborech nesměly nosit insignie. Všichni vězni si byli rovni ve svém postavení a nemohli nosit kokardy a ramenní popruhy. Ukazuje se, že polští důstojníci

prostě nemohli být v době smrti s insigniemi, pokud byli v roce 1940 skutečně zastřeleni. Vzhledem k tomu, že Sovětský svaz dlouho nepodepsal Ženevskou úmluvu, nebylo povoleno udržování válečných zajatců se zachováním insignií v sovětských táborech. Jak se zdá, nacisté tento zajímavý moment nedomysleli a sami přispěli k odhalení svých lží - polští váleční zajatci byli zastřeleni již po roce 1941, ale poté oblast Smolenska obsadili nacisté. Na tuto okolnost, odkazující na dílo Prudnikové a Chigirina, poukazuje v jedné ze svých publikací také Anatoly Wasserman.

Soukromý detektiv Ernest Aslanyan upozorňuje na velmi zajímavý detail – polští váleční zajatci byli zabíjeni střelnými zbraněmi vyrobenými v Německu. NKVD SSSR takové zbraně nepoužívala. I kdyby sovětští čekisté měli k dispozici kopie německých zbraní, nebyly v žádném případě v množství používaném v Katyni. Tuto okolnost však z nějakého důvodu neberou zastánci verze, že polští důstojníci byli zabiti sovětskou stranou. Přesněji řečeno, tato otázka byla samozřejmě vznesena v médiích, ale odpovědi na ni byly dány některé nesrozumitelné, poznamenává Aslanyan.

Verze o použití německých zbraní v roce 1940 za účelem „odepsání“ mrtvol polských důstojníků nacistům skutečně působí velmi podivně. Sovětské vedení jen stěží počítalo s tím, že Německo nejen rozpoutá válku, ale dokáže se dostat i do Smolenska. V souladu s tím nebyl důvod „nastavovat“ Němce střelením polských válečných zajatců z německých zbraní. Věrohodnější se zdá jiná verze – popravy polských důstojníků v táborech Smolenské oblasti byly skutečně provedeny, ale vůbec ne v takovém rozsahu, o kterém mluvila Hitlerova propaganda. V Sovětském svazu bylo mnoho táborů, kde byli drženi polští váleční zajatci, ale nikde jinde se neprováděly hromadné popravy. Co mohlo přinutit sovětské velení zařídit popravu 12 tisíc polských válečných zajatců ve Smolenské oblasti? Na tuto otázku nelze odpovědět. Polské válečné zajatce přitom mohli klidně zničit sami nacisté – k Polákům nepociťovali žádnou úctu, ve

vztahu k válečným zajatcům, zejména ke Slovanům, se humanismem nelišili. Zničit několik tisíc Poláků pro nacistické popravčí nebyl vůbec žádný problém.

Verze o vraždě polských důstojníků sovětskými čekisty však v současné situaci velmi vyhovuje. Pro Západ je přijímání Goebbelsovy propagandy úžasným způsobem, jak ještě jednou „píchnout“ Rusko, obvinít Moskvu z válečných zločinů. Pro Polsko a pobaltské státy je tato verze dalším nástrojem protiruské propagandy a způsobem, jak získat štedřejší finance z USA a EU. Pokud jde o ruské vedení, jeho souhlas s verzí o popravě Poláků na příkaz sovětské vlády je zjevně vysvětlován čistě oportunistickými úvahami. Jako „naše odpověď Varšavě“ by se dalo nastolit téma osudu sovětských válečných zajatců v Polsku, kterých bylo v roce 1920 více než 40 tisíc lidí. Touto problematikou se však nikdo nezabývá.

Skutečné, objektivní vyšetřování všech okolností katyňského masakru stále čeká. Zbývá doufat, že umožní plně odhalit zřudné pomluvy proti sovětské zemi a potvrdí, že to byli nacisté, kdo byli skutečnými popravčími polských válečných zajatců.